

קול תודה

עלון התחזקות חודשי בענייני השבת וההודאה לבורא עולם

הודיה זו שמחה

זוכות מציונות

"כ"שנכנס אדר מרבין בשמחה" - לכבוד חודש אדר שהגיע לפתחנו, הבאנו לפניכם 10 סיבות מדוע ההודיה לה' מביאה לשמחה. טעמו וראו כי טוב ה'!

- א. ההודיה לה' פוקחת את עינינו לראות את כל הטובות, החסדים, הניסים והנפלאות שעושה ה' עמנו וגורמת לנו להיות שמחים בחלקנו.
 - ב. ההודיה מקרבת אותנו לבורא עולם. כשיהודי מודה לה' הוא מתחבר ודבק בה', ואין דבר יותר משמח מזה.
 - ג. ההודיה מחברת את האדם ל"כאן ועכשיו", מסירה ממנו דאגות ומחשבות שווא כגון 'מה הייתי יכול לעשות' או 'איפה הייתי יכול להיות'...
 - ד. כשאדם מודה לה' גם על מה שנראה בעיניו כ'רע' הוא מחדיר אמונה בליבו, אמונה בהשגחת ה' המביאה לשמחה כי הכל לטובתו.
 - ה. כשיהודי מוצא הרחבות בתוך הצרה ומודה עליה, הוא לפתע מגלה שהמצב בעצם לא כל כך נורא... (ויש הרבה על מה לשמוח ולהודות)
 - ו. ההודיה לה' מחדירה בליבו את ההכרה שהכל ממנו ית', ומביאה לענווה. כשיהודי מרגיש בליבו כי 'לא מגיע לו כלום' ממילא הוא שמח יותר בכל מצבי חיו.
 - ז. ההודיה לה' גורמת להתחדשות ולהתפעלות. כשאדם מודה לה' גם על הדברים בחייו שלכאורה נראים בעיניו כטבעיים ורגילים- הוא מגלה שגם הם לא מובנים מאליהם, וההודיה עליהם מביאה אותו לתחושת התחדשות ושמחה.
 - ח. ההודיה לה' מסלקת מהאדם את התסכול, המרמור והעצבות ומשרה עליו שלוה ומנוחת הנפש.
 - ט. ההודיה לה' על כל חסדיו מביאה את האדם למידת ההסתפקות, ועוצרת אותו מהמרדף התמידי אחר התענוגים, התאוות וחמדות העוה"ז.
 - י. אין שמחה כהתרת הספקות", וכשיהודי מודה לה' הוא למעשה מבטל את כל הספיקות מליבו בכך שאומר 'תודה ה', אין לי ספק כי הכל לטובתי'...
- יהי רצון שנזכה בחודש זה להגדיל ולהגביר את ההודיה לבוראנו, וממילא נמלא את ליבנו בשמחה נפלאה- עד שישמחנו השי"ת בשמחתו האמיתית בביאת גואל צדק ובבניין ביהמ"ק בב"א.

להודות על הטוב ועל הרע

הגמ' במס' ברכות (נד, א) מלמדת אותנו: "חייב אדם לברך על הרעה, כשם שהוא מברך על הטובה, שנא' (דברים ו, ה) 'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך', בכל מידה ומידה שהוא מודד לך- הוי מודה לו במאוד מאוד". ופירש רבנו עובדיה מברטנורא (ברכות שם): "בכל מידות המדודות לך, בין מידה טובה בין מידת פורענות". ההודאה על מקרה רע כעל מקרה טוב, אינה מעלה יוצאת דופן, או דרגתם של אנשי מעשה ובעלי צורה. המשנה במס' ברכות קובעת זאת כחובה מוחלטת ("חייב אדם לברך"..." וכו'). והגמרא מביאה לכך סימוכין מכמה וכמה פסוקים בתהילים ובספר איוב.

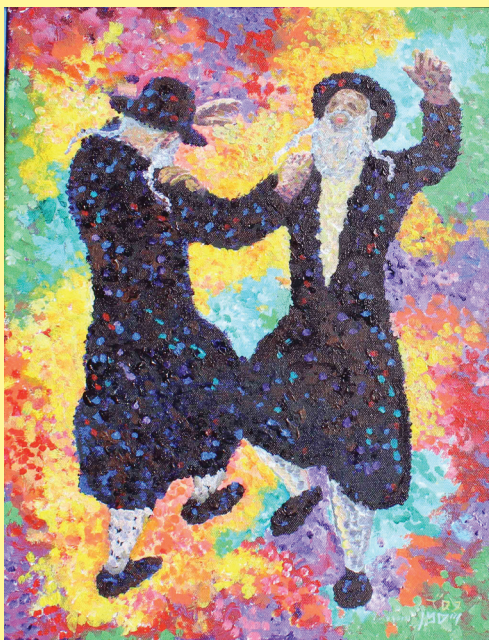
נביא כאן אחת מהראיות שמביאה הגמ' ממה שנאמר (תהילים קא, א) "חסד ומשפט אשירה, לך ה' אזמרה". "חסד ומשפט - אשירה", בין אם זכיתי למידת החסד, ובין אם נענשתי במידת המשפט, חלילה - אשירה. אשא שיר ותהילה, במידה שווה. אמנם, על הדברים שנראים בעיני האדם כ'חסד' קל לו להודות לה', אך כיצד יודה על ה'משפט', הצרות, הייסורים והמכאובים? תשובה לזאת נמצא בדברי הרמב"ם על דברי הגמרא (ברכות לג, ב): "זה הדבר שכלי אצל בעלי השכל, ואפילו לא הורה הכתוב עליו, לפי שיש דברים רבים נראים בתחילתם טובים ואחריתם רעה רבה. ועל כן, אין ראוי למשכיל להשתומם כשתבוא עליו צרה גדולה, מפני שאינו יודע סופה וכו' ואפילו בשעת העברה והכעס והאף וכו', בכל ענין שיבואהו, שבחאוהו והודהו".

ישנם מאורעות רבים הבאים על האדם, אשר נראים ממבט ראשון כרעה לו, אולם לאחר זמן מתברר שאינם אלא טובה. במוקדם או במאוחר יתגלה לו לאדם כי הקב"ה סובב את כל העניינים מתחילתם אך ורק לטובה לו.

כשאדם מחדיר בליבו את האמונה כי כל צרותיו ומכאוביו הם ודאי לטובתו, אע"פ שאין בשכלו להבין זאת כעת - יכול הוא להודות לה' ביתר שאת גם על אלו ה"רעות". וזהו גם הגילוי המיוחד שפורים מלמדנו:

הגמ' (חולין, קלט) שואלת: "אסתר מן התורה מניין? ואנוכי הסתר אסתיר את פני ביום ההוא" - חז"ל באו ללמדנו כאן כי שורשם של כל האירועים במגילת אסתר הוא הסתר פנים! כל המאורעות שאירעו היו בדרך של הסתר, ללא שום גילוי של ניסים וחסדים בתוך ההסתר הזה. אך בסופו של דבר ראו כולם איך שכל מאורע היה מראשיתו בנוי כחוליה אחת משרשרת ארוכה של מאורעות שהביאו לישועת ה'. הכל היה לטובה.

וכך גם יהיה כשיבוא המשיח: הכל יראו שלא היה כלל הסתר של גלות, רק הכל היה גילויים של חסד, טובות ונפלאות שעשה ה' לנו. יה"ר שנזכה להודות להשי"ת על כל מאורעותינו מתוך אמונה שלמה שודאי - הכל לטובתינו...

וורט של הודיה

כתב הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל ביאר בדרשתו את הפס' "זוכה תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלוקים" (תהילים נ, כג): מי שהוא זוכה תודה, ומכבד לה' בכך, שהוא מודה לשמו על הטובות ועל הישועות שנעשו לו, הרי הוא "שם דרך", הרי הוא יוצר שביל ודרך לישועות נוספות שיעשו עמו. (מדרושי וחידושי רע"א על התורה)

ארוממך ה' כי דיליתני

סיפור אמיתי שנחת אל שולחנו השבוע הישר ממונסי, שבניו-יורק. תודה למשפחת מ. שנאותה לשתף אותנו בסיפור ההודיה המרגש שלהם. שינינו רק פרטים מזוהים, מלבד זאת העתקנו את הסיפור כמו שהוא והרי הוא לפניכם:

יום שלישי, 4:20 אחר הצהריים. רוקלנד לייק שבניו יורק.

יהודה, הצעיר לבית משפחת מ. בעיצומו של טיול עם חבריו, טיול שאורגן מטעם הישיבה בה הוא לומד. שמש חמימה ממריצה את המטיילים הצעירים והם פוסעים בחבורה אחת מלוכדת במסלול שלפניהם. הנוף קסום ויפהפה. הרים בשלל גוונים וצבעים נישאים באופק ואגמים תכולים זורמים בשולה. מצב רוחם עליז ומרומם, והם מתקדמים בקצב מהיר. מדרך הטיולים צועד בראש ואחריו הנערים מפטטים זה עם זה.

"יהודה!", פונה שאול אל חברו הטוב. "תסתכל על האגם פה בצד! מה אתה אומר שנתעב פה קצת? נשכשך קצת את הרגליים, ואחר כך נשיג את הקבוצה?"

"למה לא?", נאות יהודה והשניים נפרדים מהקבוצה בלא שמישהו מהצוות מבחין בכך.

הם מתקרבים לאגם ושואל, חובב ההרפתקאות, מכניס רגל לתוכו. המים הצוננים מקבלים את פניו וקוראים לו להעמיק יותר. אך אז, בשבריר של שניה קורה דבר מדהים. האגם כמו פוער את פיו ומתגלה כביצה עמוקה וטובענית. שאול מתחיל לשקוע פנימה. כהרף עין הוא קולט את הסכנה בה הוא נמצא, ובלי לחשוב הרבה הוא תופס בכל כוחו ביהודה חברו שנותר בחוץ.

יום שלישי, 4:10 אחר הצהריים בבית משפחת מ. שבמונסי.

הטלפון מצלצל. הרבנית מ. נענית לשיחה.

על הקו אחת מנשות הקהילה.

"הרבנית", קולה מפציר ומתחנן, "אנו עורכות עוד כמה דקות מפגש לנשות הקהילה. תכננו שזו תהיה סעודת-הודיה בה נאמר כולנו יחד 'נשמת כל חי'. אמנם קצת בהתראה מאוחרת אבל... רצינו לבקש שגם הרבנית תכבד אותנו בנוכחותה ותגיע. כשהרבנית נמצאת איתנו האווירה הופכת לרצינית יותר וכל המפגש נראה אחרת."

הרבנית מעיפה מבט מתלבט בכיורים העמוסים, ברצפה המלוכלכת, בתבשיל שמוכן בחציו על הכירה ובדף המשימות שתכננה להיום ומחליטה תוך רגע קצר.

"בסדר, אבוא בעז"ה בעוד כמה דקות." האישה מעבר לקו מודה במילים נרגשות והן מנתקות את השיחה.

כעבור מספר דקות נכנסת הרבנית מ. אל מקום האסיפה ומתחילה כהרגלה לשאת דברי חיזוק בפני קבוצת הנשים שמולה.

4:30 רוקלנד לייק שבניו יורק

במאמץ אדיר שאול אוחד ביהודה ומצליח להחלץ מן הביצה. אלא, שמעוצמת האחיזה הפתאומית, יהודה נופל ונזרק אל תוך האגם. הכל היה ענין של רגעים. יהודה חש איך גופו צונח אט אט לתוך הבולען האיום הזה, הביצה כבר מכסה חלק מרגליו.

הוא הולך ושוקע. הולך ומעמיק לתוך הבוץ. באינסטינקט ראשוני הוא מנסה להוציא את הרגל, אך הביצה כמו מגנט רב עוצמה, מושכת אותו יותר ויותר והוא כבר מכוסה כולו עד מותניו בעיסה חומה ודביקה. עוד מעט יעלם לגמרי. תוך שניות הוא נשאב אל לועה של הביצה. יהודה מפעיל את כל כוחותיו ועושה

מאמץ נואש לצאת, אך הביצה חזקה ממנו ומושכת אותו יותר ויותר.

כעת הוא כבר שקוע כולו עד צווארו בתוך הביצה.

יהודה שולח מבט נואש ואומלל לשואל, שעומד במרחק ולא יכול להכנס להצילו. מבט מתחנן שאומר '..אתה לא הולך להשאיר אותי פה, נכון?... אך שאול, אין באפשרותו לעשות כלום. והכל מתרחש בשניות ספורות.

יהודה מבין ש-זהו. סופו קרוב, והוא הולך להפרד מהעולם. המחשבה שעולה בראשו היא - צריך לומר 'שמע ישראל'. הוא רוצה לומר זאת אך מבין כי גם פיו מכוסה בבוץ. לכן הוא רק מכוון את מחשבתו: "שמע ישראל ה' אלוהינו..."

יום שלישי 4:28 מונסי.

"הרבנית", פונה אליה אחת הנשים. "התאספנו כאן כדי לומר 'נשמת כל חי'. החלטנו להודות לה' על נס שהתרחש עימנו. האם הרבנית תהיה מעונינת להצטרף אלינו, אפילו שהרבנית לא היתה שותפה לנס שלנו?"

"ודאי", משיבה הרבנית מ., "אני רוצה לומר איתכן 'נשמת כל חי' וגם אני רוצה להודות לה' בתפילה הזו. -"על מה?"

"לפני שש עשרה שנים שלח לי ה' את בני הצעיר יהודה. חיכינו לבן הזה לא מעט שנים, ואני חושבת שלא מספיק הודיתי לה' עליו, על הבחור המקסים הזה. מתעורר בי פתאום רצון חזק להודות על המתנה הזאת שה' חנן אותי." הנשים מחייכות בהבנה והקבוצה מתחילה לומר "נשמת כל חי". הרבנית אומרת בקול וכולן אחריה בהתרגשות, בשמחה, בהודיה ובהתעוררות.

יום שלישי 4:30 אחר הצהריים רוקלנד לייק

הביצה הטובענית כבר מכסה אותו לגמרי. יהודה נשאב לתוכה כאילו מישהו מושך אותו מטה מטה. היא כבר מכסה את פיו וכמעט חוסמת את נשימתו.

אך אז, הוא רואה מזווית עינו את שאול חברו נוטל מקל שהיה מונח שם באורח נס ומושיט לו. כנראה היה זה משוט של ספינה שנשכח שם בצד. יהודה נאחז במקל ופתאום... באופן שאין לו שום הסבר הגיוני, יהודה מרגיש כמו על מדרגות נעות, גופו משתחרר ו... הוא בחוץ. בקלות עצומה הוא יוצא מן הביצה הישר אל זרועותיו של חברו. נעשה עימו נס הרבה מעבר לגדר הטבע. כדי למשות אדם השקוע בביצה דרושים לפחות שלושה גברים חסונים. וכאן, שאול הצנום הצליח למשות אותו בקלות מופלאה.

מבוהלים מן הדרמה המפחידה שעברו, עמדו שני הנערים ופרצו בצחוק ללא שליטה.

יום שלישי. 9:00 בערב

יהודה כבר בביתו, עייף ויגע לאחר הטיול. הוא יושב עם הוריו לאכול את ארוחת הערב, ומתחיל לספר להם את כל מה שקרה שם באגם האימתני. הפעם דמעות חונקות את גרונו.

"רגע!" אימו מחוירה, מרוגשת, "מתי כל זה קרה? מתי הכל קרה?!" וכשיהודה עונה לה, דמעות פורצות מעיניה:

"מה?!... זה... זה היה בזמן ש... בזמן סעודת ההודיה! אמרתי 'נשמת כל חי' עם כל הנשים!.. אמרתי 'נשמת' והודיתי לה'... עליך! המלאכים הוציאו אותך משם!..." המילים בקושי יצאו מגרונו.

"ארוממך ה' כי דיליתני...חייתני מיורדי בור."

